

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет

Кафедра банківської справи

Міждисциплінарна курсова робота

на тему:

«Новітні депозитні послуги як напрям формування незалежної ресурсної бази банківських установ в умовах кризових явищ в економіці України»

Студентка I курсу магістратури групи ФБСм-11

Спеціальності «Банківська справа»

Павлова О. А.

Керівник к.е.н., доцент Забчук Г. М.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка:ECTS: _____

Члени комісії

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. Сутність депозитів та їх роль у формуванні ресурсної бази банківських установ в умовах кризових явищ в економіці.....	6
2. Системний аналіз депозитної ресурсної бази комерційних банків України.....	17
3. Перспективи залучення депозитних коштів для формування ресурсів банківських установ.....	29
ВИСНОВКИ.....	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Розвиток вітчизняної економіки як на макро-, так і на мікрорівні залежить від банківської системи і, насамперед, від її здатності генерувати необхідні обсяги банківських ресурсів. Формування банківських ресурсів історично відіграло первинну і визначальну роль у діяльності комерційного банку відносно до його активних операцій.

Банківські установи генерують переважно залученими ресурсами, найбільшу частину яких складають ресурси залучені з депозитних джерел. Саме тому велика увага приділяється депозитним ресурсам та операціям пов'язаним з їх формуванням, оскільки від них залежить дохід та прибуток банку. Виходячи з того, що найбільшу частину в банківських зобов'язаннях складають депозитні кошти, значної актуальності набуває питання формування банками стабільної ресурсної бази шляхом ефективного залучення тимчасово вільних коштів суб'єктів господарювання, фізичних осіб та інших банків на банківські депозитні рахунки. А також вміння банків розробляти і впроваджувати новітні депозитні послуги, дозволить утримати їм свою ліквідність, розрахуватися із своїми зобов'язаннями і показати позитивний результат діяльності.

Огляд джерел, що використанні в роботі. Теоретичною основою роботи стали законодавчі акти, нормативно-правові документи, підручники провідних фахівців з проблем формування депозитних ресурсів банків, статті періодичних видань, статистичні матеріали бюлетенів та статистичних збірників, офіційна інформація Національного банку України щодо депозитних операцій банку, а також інформація державних банків України щодо пропонованих ними депозитних послуг. Як основні, в роботі використані наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених: Бартоша О. М., Васюренка О. В., Д'яконова І. І., Співака С. І., Маслова А. Ю., Міщенко В. І., Мороза А. М., Олійника Д. П., Петрука О. М., Харамана В. С. та інших.

Теоретичне і практичне значення теми. Тема дослідження «Новітні депозитні послуги як напрям формування незалежної ресурсної бази банківських установ в умовах кризових явищ в економіці України» має важливе як теоретичне,

так і практичне значення. Це пояснюється тим, що існуючий механізм формування депозитної політики банку навіть з урахуванням високого професіоналізму банківських менеджерів і застосування сучасних рекомендацій щодо ведення фінансових справ, в яких приймається до уваги вірогідність негативних результатів, в Україні все ще має значний ступінь ризику. У багатьох наукових дослідженнях вітчизняних фахівців не розглядаються у комплексі питання розробки такої депозитної політики банку, що б ув'язувала економічні, соціальні, політичні цілі як складові частини управління банківською системою, орієнтовані на досягнення високого рівня розвитку економіки, а роботи західних учених не підходять для специфічного інституційного середовища трансформаційної економіки.

Разом з тим практика потребує досконалого вивчення цього питання з метою підвищення ефективності депозитної політики, раціональнішого впровадження новітніх депозитних послуг, і як наслідок цього досконале формування незалежної ресурсної бази банківських установ в період кризи.

Мета і завдання роботи. Метою курсової роботи є узагальнення теоретичних положень щодо сутності депозитів і розробка практичних рекомендацій по впровадженню новітніх депозитних послуг банківськими установами, а також пошук напрямів та перспектив залучення депозитних коштів для формування ресурсів банків в період кризи.

У відповідності до мети в роботі поставлені наступні завдання:

- обґрунтувати сутність депозиту як основної складової залучених банківських ресурсів, види депозитів, їх класифікація;
- визначити роль депозитів у формуванні ресурсної бази банківських установ в умовах кризи;
- проаналізувати стан депозитної ресурсної бази комерційних банків України;
- розглянути депозитні послуги, які пропонуються банками України на прикладі АТ «Ощадбанк», АТ «Укрексімбанк»;
- провести аналіз впровадження новітніх депозитних послуг банківським установами;

- на основі праць вчених узагальнити рекомендації щодо вдосконалення депозитної політики з метою підвищення ефективності банківської діяльності.

Об'єктом дослідження є відносини пов'язані з формуванням депозитних ресурсів банку.

Предметом дослідження є механізм залучення вільних грошових коштів клієнтів для збільшення депозитної бази банку.

Структура курсової роботи. Курсова робота складається зі вступу, трьох питань, висновків та списку використаних джерел.

1. Сутність депозитів та їх роль у формуванні ресурсної бази банківських установ в умовах кризових явищ в економіці

Для здійснення своєї діяльності в повному обсязі, комерційні банки повинні мати достатню кількість коштів. Так як банк не може повноцінно функціонувати за рахунок лише власних коштів, то він докладає максимум зусиль для залучення ресурсів з інших джерел. Ці кошти являють собою залучені ресурси, більша частка з яких – це депозитні ресурси. Структура даного виду ресурсів зазнавала значних змін упродовж існування банківської системи, в першу чергу це зумовлено розвитком світової економіки, формуванням нових потреб клієнтів, а отже і появою багатьох нових видів банківських продуктів і послуг.

Депозитні ресурси по своїй суті є залученими, бо мають добровільний та персональний характер залучення, а запозичені ресурси – не депозитний спосіб акумуляції. Отже, щоб остаточно розібратися в сутності депозитних ресурсів, потрібно розглянути визначення котрі надаються різними науковцями, що вивчали дане питання.

Професор С.М. Фролов у своєму підручнику вказує на те, що «депозитні залучені ресурси – кошти, внесені в банк фізичними і юридичними особами на певні рахунки і використані ними відповідно до режиму рахунка і банківського законодавства» [25].

Вчений О. В. Васюренко зазначає, що депозитні ресурси – це «сукупність залучених банком ресурсів, які забезпечують йому необхідні резерви відповідно до законодавства та надають поверх цих резервів основний обсяг для кредитування» [4].

Економічна енциклопедія бібліотеки В. Н. Воєводіна дає спрощене визначення депозитним ресурсам – «кошти, розміщені у банку для зберігання і використання з умовою подальшої виплати процентів вкладникам» [8].

Д. П. Олійник подає «депозитні ресурси» як «залучені на рахунки кошти від фізичних та юридичних осіб, що в подальшому використовуються банком для проведення активних операцій та отримання прибутку» [14].

Разом з цим у вітчизняній і закордонній економічній літературі існує багато визначень поняття «депозит». Відповідно до Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, депозит – це грошові кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті або банківські метали, які банк прийняв від вкладника або які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений строк зберігання чи без зазначення такого строку (під процент або дохід в іншій формі) і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору [1].

Так, Р. Коцовська зазначає, що депозит – це грошові кошти або банківські метали, розміщені вкладниками в банку на визначений договором строк [10].

О. Островська стверджує, що банківський депозит потрібно розглядати як грошові кошти фізичних і юридичних осіб, які розміщені на тимчасове зберігання в банк [15, с. 50].

О. Петрук вважає, що депозит – це кошти, що надаються фізичними чи юридичними особами в управління резиденту, визначеному фінансовою організацією згідно із чинним законодавством України, нерезиденту на чітко визначений строк та під процент і оформлюються відповідною угодою [19, с. 74].

Р. Тиркало під депозитом розуміє грошові кошти в готівковій або безготівковій формі, у національній або іноземній валюті, що передані банку їх власником або третьою особою за дорученням та за рахунок власника для зберігання на певних умовах [24, с. 164].

А. Герасимович стверджує, що депозитом є не що інше, як зобов'язання банку за тимчасово залученими коштами фізичних та юридичних осіб або цінними паперами за відповідну плату [6, с. 60].

М. Савлук стверджує, що під депозитом потрібно розуміти кошти, які «розміщені в банку на певний строк не менше від одного місяця і можуть бути знятими після закінчення цього терміну або після попереднього повідомлення банку» [21, с. 456].

Отже, більшість авторів, які займалися аналізом депозитів, визначають депозит як гроші або грошові кошти, що передані в банк на зберігання під певний відсоток. Проте деякі автори депозит розглядають не як кошти, що залучені банком на зберігання, а як позика, що надається суб'єктами господарювання та населенням у користування банку на вигідних умовах.

Виходячи з проведеного аналізу наявних підходів до визначення поняття «депозит», наводимо уточнення цієї категорії, а саме: депозит – це вільні грошові кошти фізичних та юридичних осіб у національній чи іноземній валюті, залучені банком на договірній основі для подальшого їх спрямування у кредитно-інвестиційний процес на умовах повернення, платності та строковості.

Об'єктом залучення депозитних ресурсів банку виступають кошти, що акумулюються банком на певних умовах на різних видах рахунків клієнтів, а також банківські метали.

Суб'єктом залучення депозитних ресурсів є конкретна фінансова установа, а саме банк, який виступає у ролі позичальника, а також фізичні, юридичні особи та інші банки, які є власниками залучених коштів [3, с.167].

Джерелами формування банківських депозитних ресурсів є тимчасово вільні кошти фізичних, юридичних осіб та банків. Тобто це кошти на поточних та інших рахунках банківських клієнтів, кошти підприємств та організацій, залучені у формі депозитів, кошти населення залучені у формі вкладів та кошти банків.

Особливість депозиту полягає в його двоїстій природі, тобто для вкладника депозит є потенційними грошима, які він може пустити в обіг, але в той же час «банківські гроші» приносять дохід у вигляді процентів. Інакше кажучи, з одного боку – це грошові ресурси, а з іншого – це капітал, що приносить прибуток.

Перевага депозиту перед готівкою полягає в тому, що депозит приносить дохід, а недолік – в тому, що депозит приносить дохід нижчий порівняно з тим, який приносить звичайний капітал. Цей нижчий дохід – сутність природи банку: платити за депозити дешевше, розміщувати дорожче. Ще одним з побічних ефектів є ризик. Значний рівень ризику банківської діяльності в сфері формування депозитних ресурсів спричинений тим, що банк, як специфічний суб'єкт господарської

діяльності, діє на перетині фінансових, матеріальних та інформаційних потоків суспільства. Це обумовлює велике розмаїття факторів виникнення ризиків депозитних операцій банку, а також ускладнює можливості щодо їх запобігання [9].

Найповніше розкрити сутність депозитних ресурсів дає змогу класифікація їх за різними ознаками. Певні ознаки з'явилися давно, пройшли апробацію практикою і стали класичними для більшості банків країн з розвинутою ринковою економікою, інші – виникли нещодавно, у зв'язку з розвитком і вдосконаленням банківської практики.

Розглянемо окремі класифікаційні ознаки депозитних ресурсів банку, котрі наведені у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Класифікація депозитів

Ознака	Види
За економічною сутністю	- депозити залучені; - депозити розміщені.
За строками використання коштів	- вклади (депозити) на вимогу; - строкові вклади (депозити).
За категоріями вкладників	- депозити банків; - депозити небанківських фінансових установ; - депозити суб'єктів господарювання; - депозити фізичних осіб.
За видами валютних цінностей, внесених на депозит	- депозити в національній валюті; - депозити в іноземній валюті; - депозити в банківських металах.
За формою грошового обігу	- депозити внесені готівкою; - безготівкові депозити.

За способом юридичного оформлення вкладу	<ul style="list-style-type: none"> - депозити, що оформляються договором банківського рахунку; - депозити, що оформляються договором банківського вкладу (депозиту) з видачею ощадної книжки; - депозити, що оформляються договором банківського вкладу (депозиту) з видачею ощадного (депозитного) сертифіката; - депозити, що оформляються договором банківського рахунку або вкладу (депозиту) з видачею платіжної картки.
За видами виплачуваних відсотків	<ul style="list-style-type: none"> - депозити з фіксованою ставкою; - депозити з плаваючою ставкою.
В залежності від умов виплати відсотків	<ul style="list-style-type: none"> - депозити, за якими відсотки виплачуються: авансом; - депозити, за якими відсотки виплачуються періодично; - депозити, за яким відсотки виплачуються в кінці терміну.
За платністю	<ul style="list-style-type: none"> - дешеві депозити; - дорогі депозити.
За умовами вкладення і вилучення коштів	<ul style="list-style-type: none"> - депозити без можливості поповнення та часткового зняття коштів; - депозити з можливістю поповнення; - депозити з можливістю поповнення та часткового зняття коштів.
За цільовим призначенням	<ul style="list-style-type: none"> - гарантійні депозити; - дохідні депозити.

За економічною сутністю депозити поділяють на депозити залучені та депозити розміщені. Банки можуть залучати кошти від інших банків, небанківських фінансових установ, суб'єктів господарювання та фізичних осіб. Розміщувати свої кошти банки можуть лише на рахунках в інших банках. Відповідно операції із залучення банком коштів на депозит називаються пасивними депозитними операціями, а із розміщення коштів на депозит — активними депозитними операціями.

За строками використання коштів вклади (депозити) поділяються на вклади (депозити) на вимогу та строкові вклади (депозити).

Вклади (депозити) на вимогу — це грошові кошти або банківські метали, що розміщені вкладниками в банках на умовах видачі вкладу (депозиту) на першу вимогу вкладника або здійснення платежів за розпорядженням власника рахунку. До вкладів на вимогу у банківській практиці належать: кошти на кореспондентських рахунках інших банків; кошти місцевих бюджетів та клієнтів, які утримуються за рахунок місцевих бюджетів; кошти позабюджетних фондів; кошти на поточних рахунках суб'єктів господарювання, фізичних осіб, небанківських фінансових установ. Варто зауважити, що вклади на вимогу відносяться до нестабільних банківських ресурсів, що обмежує сферу їх використання банками. Як наслідок, власникам цих вкладів виплачується низький відсоток або він взагалі не виплачується.

Строкові вклади (депозити) — це грошові кошти або банківські метали, розміщені вкладниками в банку на визначений договором строк. Строкові вклади за термінами класифікуються на короткострокові (до року) та довгострокові (більше року). Строкові депозити становлять найстійкішу частину депозитних ресурсів.

За категоріями вкладників депозити поділяються на: депозити банків; депозити небанківських фінансових установ; депозити суб'єктів господарювання; депозити фізичних осіб.

За видами валютних цінностей, внесених на депозит, депозити поділяються на депозити в національній валюті; депозити в іноземній валюті; депозити в банківських металах.

За формою грошового обігу депозити поділяються на ті, що внесені готівкою та безготівкові депозити. Згідно з вимогами вітчизняного чинного законодавства, кошти готівкою на строкові депозити можуть вноситися лише фізичними особами, а юридичні особи вносять кошти на депозит лише шляхом безготівкового перерахування з поточного рахунку.

За способом юридичного оформлення зобов'язань депозити можна класифікувати на такі види: депозити, що оформляються договором банківського рахунку; депозити, що оформляються договором банківського вкладу (депозиту) з видачею ощадної книжки; депозити, що оформляються договором банківського вкладу (депозиту) з видачею ощадного (депозитного) сертифіката; депозити, що оформляються договором банківського рахунку або вкладу (депозиту) з видачею платіжної картки.

Класифікація депозитів за видами виплачуваних відсотків передбачає їх поділ на депозити з фіксованою ставкою та депозити з плаваючою ставкою.

В залежності від умов виплати відсотків, депозити поділяються на депозити, за якими відсотки виплачуються: авансом, періодично та в кінці терміну.

За критерієм платності банківські депозити можна класифікувати на дешеві, до яких відносяться депозити на вимогу та дорогі — строкові депозити.

За умовами вкладання та вилучення коштів банківські вклади можна поділити на депозити: без можливості поповнення та часткового зняття коштів; з можливістю поповнення; з можливістю поповнення та часткового зняття коштів.

В залежності від цільового призначення, депозити можна класифікувати на гарантійні та дохідні депозити. Гарантійний депозит — це грошові кошти, що вносяться клієнтами на визначений період під відсоток, відповідно до заключеного договору, які водночас є заставою виконання зобов'язань по кредиту або гарантії, наданим банком клієнту.

Банк залучають депозитні ресурси, що відрізняються умовами, строкам, валютою залучення та складом суб'єктів економічних відносин. Отже, виникають різні факторів, що безпосередньо впливають ризиковість проведення залучення ресурсів з депозитних джерел.

Виділимо найважливіші фактори, що впливають на можливість банку залучати депозитні ресурси, котрі представлені на рисунку 1.1.

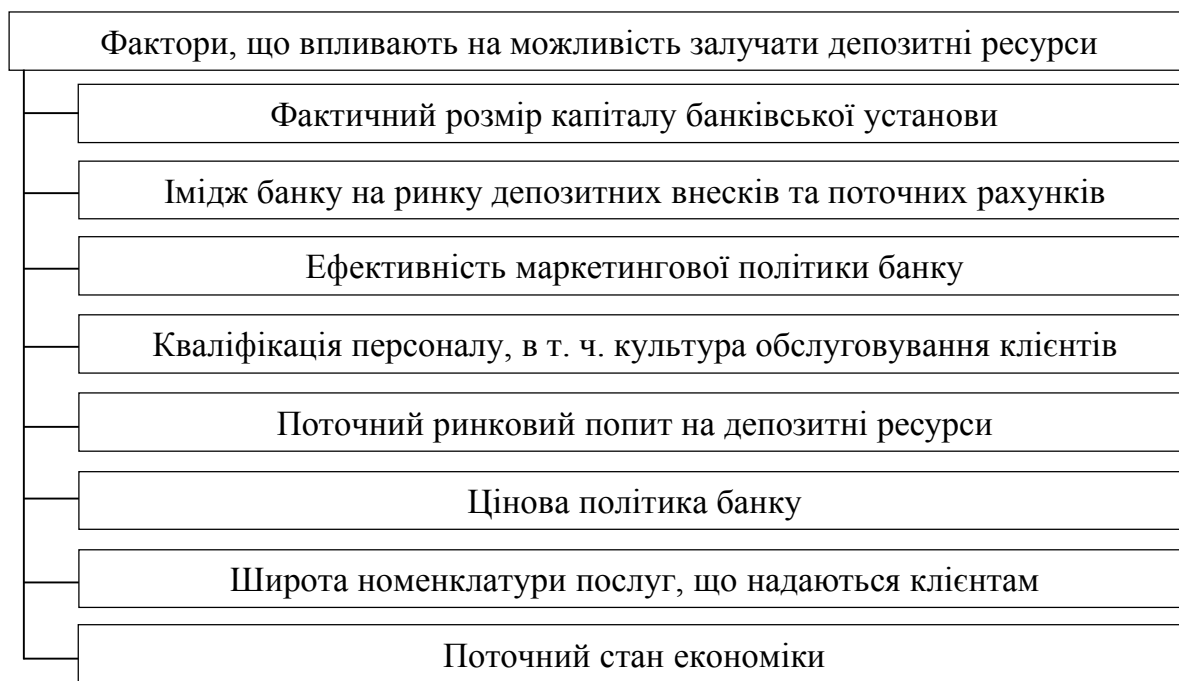

Рис. 1.1. Фактори, що впливають на можливість залучати депозитні ресурси

В процесі залучення депозитних ресурсів банківська установа безпосередньо здійснює депозитні операції. Отже виходячи з цього можна визначити, депозитні операції як операції, що здійснює банк в процесі залучення коштів клієнтів.

Метою проведення депозитних операцій є:

- а) залучення коштів для подальшого розміщення в активні операції;
- б) залучення коштів для поповнення ліквідності з метою розрахунків за зобов'язаннями.

Широкий спектр депозитних банківських операцій відображає глибоку інтеграцію банків у життя суспільства, а тому стабільність банківської системи є однією з передумов стабільності економіки в цілому. На сучасному етапі розвитку економіки України депозитні продукти банків у порівнянні з іншими формами інвестування тимчасово вільних фінансових ресурсів фізичних осіб та суб'єктів господарювання є найбільш простим варіантом розміщення коштів.

У сучасних умовах розвитку економіки проблема формування ресурсів має першорядне значення. Ресурси комерційних банків – це сукупність власного

капіталу і залученого банком у результаті проведення пасивних і активно-пасивних операцій, а також коштів, що є в його розпорядженні і можуть бути використані для активних операцій. Основним джерелом фінансових ресурсів комерційних банків є залучені кошти, які складають близько 70-80% усіх банківських ресурсів.

Стрімкий розвиток ринку банківських послуг України, легкий доступ до кредитних ресурсів та курсова нестабільність, яка виникла у другій половині 2008 р., призвели до збільшення неплатежів за кредитною заборгованістю та виникнення проблем з повернення депозитів, строк виплати за якими настав. У результаті банківська система зазнала кризи ліквідності, що у свою чергу завдало удару по її репутації та підірвало довіру клієнтів. Не виправила ситуацію постанова Національного банку України про мораторій на дострокове закриття депозитів, вкладники вилучили з комерційних банків 17,6 млрд. грн. із депозитів [12, с. 162].

Отже, в умовах політичної та економічної нестабільності загострюється проблема ефективного розвитку банківського сектору та підтримання його ліквідності, вирішення цієї проблеми пов'язане із умінням банків залучати кошти клієнтів на депозитні вклади, раціонально розпоряджатися ними та формувати довгострокову стратегію такої роботи.

Не всі банківські установи докладали зусилля до розвитку конкурентних депозитних продуктів. Проблема полягає в тому, що депозити не приносять прибутку, а слугують джерелом капіталу для кредитування. Однак розробка та впровадження нових депозитних продуктів з різними умовами для клієнтів потребують значних витрат з боку банків.

Робота банків із залучення депозитів потребує особливої уваги в сучасних кризових умовах, оскільки проблема ліквідності викликала труднощі з отриманням фінансування на ринку капіталів, а розвиток стабільної депозитної бази допоможе стабілізувати ситуацію. Стабільний депозитний портфель забезпечить банку не тільки приплив коштів, а також буде формувати репутацію надійності.

Здатність фінансової установи залучити заощадження населення та підприємців свідчить про довіру до банку, а відтак вплив кризи на його діяльність

буде незначним. Кількість залучених депозитних вкладів та їх розмір мають велике значення для банку [5].

Клієнти у всьому світі прагнуть зберігати свої гроші в різних формах і для конкретних цілей. Споживачі із недостатнім рівнем доходу або населення, яке не дуже активне в банківському секторі, будуть розміщувати депозитні вклади тільки у випадку, якщо у банках для них будуть створені спеціальні умови.

Домашні господарства прагнуть розміщувати депозити для компенсації нерівномірності своїх доходів. Клієнти із недостатнім рівнем доходу, вкладаючи свої кошти на ощадні рахунки, мають різні цілі, наприклад, бажають застрахувати себе на випадок втрати здоров'я, можливої непрацездатності тощо, а також для того, щоб заощадити кошти для майбутніх витрат. У цьому випадку безпека вкладу, конфіденційність, довіра між клієнтом і банком набувають великого значення. Швидкий доступ до депозитного рахунку також може бути надзвичайно важливою обставиною для осіб із невисоким рівнем доходів, оскільки при непередбачених витратах вони хочуть мати можливість оперативного доступу до своїх грошових коштів. Також має значення і вартість таких операцій, як відкриття і закриття депозитного рахунку [12, с. 166].

Висока реальна процентна ставка за депозитами сьогодні залишається головним способом залучення клієнтів із низьким рівнем доходу до ощадних послуг. Установи банків, які здійснюють мікрофінансування, орієнтуючись на ощадні стратегії, змогли б розширити і поглибити свою ринкову присутність, адже значна кількість малозабезпечених громадян прагне використовувати ощадні послуги, а не кредитні. Крім того, надходження від населення грошей для їх розміщення на депозитах є більш стійким каналом надходження коштів, ніж альтернативні джерела, наприклад, кредити на міжбанківському ринку та залучення коштів на зовнішніх ринках капіталів. Таке постійне джерело припливу грошових коштів може допомогти в розвитку кредитного напряму діяльності банківських установ, а відтак, принести вигоду і банку, і клієнтам. Оскільки клієнти стають зацікавленими особами у стосунках з банківською установою, що займається депозитами, такі структури повинні забезпечувати різноманітність пропонованих нових продуктів і

ефективність обслуговування. Прибуткова, зважена стратегія діяльності банківської установи та дієвий контроль покликані формувати впевненість клієнтів у фінансових операціях, які проводить банк [12, с. 168].

Отже, кошти населення є основними з кредитних ресурсів банку, тому важливо банківським установам підтримувати свій імідж надійного зберігача, розширювати асортимент депозитних послуг. Тому на ринку банківських послуг, для нормального і успішного функціонування системи залучення депозитних ресурсів повинна бути сформуована чітка і правильна політика, що дозволить успішно і злагоджено працювати всім складовим даної системи.

2. Системний аналіз депозитної ресурсної бази комерційних банків України

Структура депозитної бази комерційного банку визначає формування його операційних витрат і має істотне значення з точки зору управління ліквідністю. Так витрати банку з обслуговування розрахункових і поточних рахунків, а також вкладів до запитання вважаються мінімальними, це зазвичай найдешевші ресурси для банку. З позиції максимізації прибутку банк прагне до нарощування зазначеного джерела в ресурсній базі. І навпаки, строкові депозити вважаються найбільш стабільною частиною ресурсної бази.

Структура залучених клієнтських коштів дозволяє прогнозувати потребу в ліквідних коштах для погашення зобов'язань за депозитами та отриманими кредитами. Клієнтські кошти, на обсяг яких припадає основна частина залучених ресурсів, є базисом для підтримки надійності банку.

Розпочнемо аналіз депозитної ресурсної бази з дослідження загальної динаміки депозитних вкладень в Україні (рисунок 2.1).

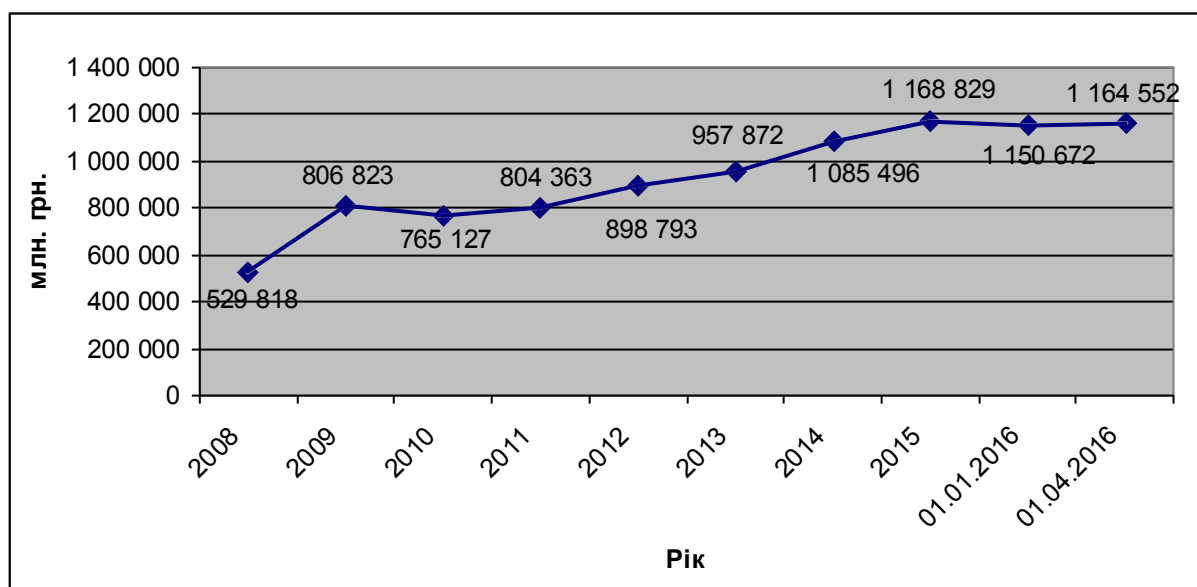

Рис. 2.1. Динаміка обсягів депозитів в Україні за 2008-2016 рр., млн. грн. [16]

Як бачимо протягом аналізованого періоду загальна динаміка обсягів депозитів переважно мала зростаючий характер, окрім 2010 та 01.01.2016 років, коли відбулося зменшення обсягу депозитів на 5,2 % та 1,6% відповідно. Саме

фінансова криза 2008 р. стала причиною падіння економіки і, як наслідок, зменшення обсягів депозитів в банківській системі у 2010 році. При цьому, девальвація гривні суттєво прискорила темпи відтоку депозитних ресурсів з банківської системи. Під час кризи відбувалося скорочення темпів приросту вкладів, стрімке зростання процентних ставок по депозитах, зменшення довіри населення до банківських установ. Зменшення обсягів депозитів у 2016 році пояснюється складними умовами, в яких опинилась економіка країни і фізичні особи у посткризовий період.

Безперечно, що на динаміку депозитів важливий вплив здійснює розмір відсоткової ставки за даними видами депозитів. Зважаючи на це доцільним є проаналізувати зміну середньозважених відсоткових ставок представлених на рисунку 2.2.

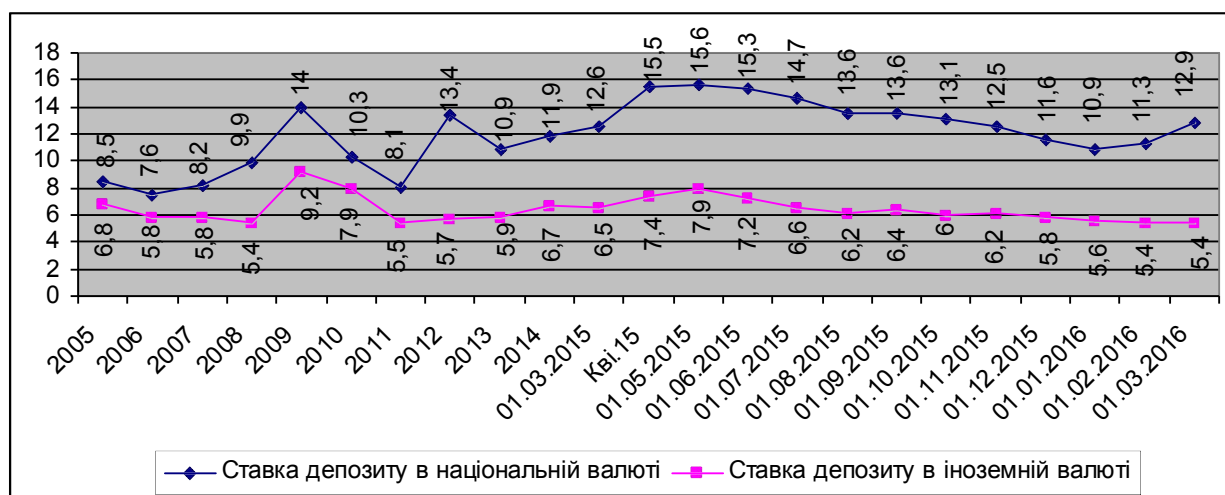

Рис. 2.2. Динаміка розмірів середньозважених відсоткових ставок за 2005-01.03.20,16 рр., % [16]

Як бачимо з рисунку 2.2 середньозважені відсоткові ставки за депозитами в національній валюті зазнали значних коливань. одразу на початку аналізованого періоду зазнали значного зниження. Так, порівняно з кінцем 2015 року відсоткова ставка в березні 2016 року зросла майже на 11 %.

Щодо ставки депозиту в іноземній валюті, то спостерігаємо незначні її коливання. Найменшою за аналізований період вона була у 2008 році та лютому, березні 2016 року і складала 5,4 %. Зростання відсоткової ставки за депозитами в іноземній валюті відбулося в 2009 році та в травні 2016 року до рівня 9,2% та 7,9%

відповідно, проте вже в наступному місяці відбулося зниження його до звичайного рівня.

Серед депозитів в іноземній валюті, що залучалися в середньому під 6 % річних, подешевшали депозити в доларах США. Вартість депозитів в євро підвищилася. Зростання процентних ставок відбулося головним чином за довгостроковими депозитами, особливо зі строком залучення більше 2 років.

Загалом на реальному банківському ринку депозитні ставки як в національній так і в іноземній валюті є вищими. Так, в залежності від надійності та розміру банку середні депозитні ставки коливаються в межах 16-20 % річних. Невеликі банки можуть пропонувати і більші відсотки. По внесках в іноземній валюті у великих банках ставки коливаються від 10 % до 11,5 %, в середніх – від 12 % до 15 %.

Перейдемо до розгляду динаміки депозитів в залежності від строків погашення наведено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка депозитних ресурсів в залежності від строків погашення за 2007-2016 рр., млрд. грн. [16]

Рік	Загальна частка депозитів	у тому числі за строками							
		На вимогу	Частка від загально го обсягу, %	До 1 року	Частка від загально го обсягу, %	Від 1 року до 2 років	Частка від загально го обсягу, %	Більше 2 років	Частка від загально го обсягу, %
2007	283,875	93,40	32,90	60,61	21,35	106,2	37,42	23,63	8,32
2008	359,74	107,5	29,91	92,91	25,83	122,3	34,01	36,87	10,25
2009	334,953	119,7	35,76	135,3	40,41	60,42	18,04	19,37	5,79
2010	416,65	152,4	36,60	133,4	32,04	106,7	25,61	23,95	5,75
2011	491,756	174,9	35,58	153,9	31,31	132,9	27,03	29,90	6,08
2012	572,342	185,3	32,38	187,9	32,84	163,8	28,63	35,21	6,15
2013	656,828	79,9	12,16	344,5	52,45	223,8	34,07	8,66	1,32
2014	713,958	88,9	12,45	436,4	61,12	179,8	25,18	8,83	1,24
2015	711,663	122,8	17,26	459,6	64,58	126,2	17,73	2,99	0,42
01.01.2016	47,254	12,9	27,30	27,1	57,35	7,2	15,24	0,143	0,30
01.02.2016	41,856	7,5	17,92	27,5	65,70	6,7	16,01	0,183	0,44
01.03.2016	43,618	5,98	13,71	30,4	69,67	7,1	16,28	0,187	0,43

Загалом аналізуючи таблицю 2.1 бачимо, що в загальній структурі вкладів безперечно переважають строкові депозити. Серед них найбільшу питому вагу складають депозити строком до 1 року, хоча в докризовий період більша їх частка припадала на депозити строком від 1 до 2 років. В 2015 році переважаючу позицію серед строкових депозитів зайняли депозит строком до 1 року, що склали 459,6 млрд. грн. (64,58 % від загальної кількості вкладів).

Щодо динаміки депозитів до запитання, то бачимо, що після їх зростання у після кризовому періоді (2009 рік) їх динаміка характеризується спадаючою тенденцією. Тенденція до зниження складаю приблизно 14-17 %.

Отже, проаналізувавши загальну динаміку зміни обсягу і структури депозитної бази України можемо сказати, що вона має сталу тенденцію до збільшення.

Більшість клієнтів перед тим як покласти кошти на депозит в той чи інший банк, для початку аналізують депозитний рейтинг даної банківської установи серед всіх банків України. Тому, в контексті даної проблеми слід розглянути офіційний рейтинг найбільших банків України за вкладами.

Рейтинг банків за вкладами має структурну особливість, яка виражається в поділі рейтингу на дві складові:

- депозити юридичних осіб (табл. 2.2);
- депозити фізичних осіб (табл. 2.3).

Таблиця 2.2

Рейтинг TOP-10 найбільших банків України за депозитами фізичних осіб станом на 01.01.2016 року, тис. грн.

№	Банк	Депозити фізичних осіб	Депозити фізичних осіб до запитання
1.	Приватбанк	121 546 879	23 485 165
2.	Ощадбанк	42 614 214	11 067 429
3.	Укрексімбанк	22 152 864	5 237 061
4.	Райффайзен банк Аваль	14 892 902	7 222 547

5.	ПУМБ	12 574 970	4 737 095
6.	Укрсоцбанк	12 066 708	3 236 875
7.	Альфа-Банк	11 336 006	1 768 052
8.	Сбербанк РФ	9 919 126	2 761 694
9.	Укрсиббанк	9 902 710	6 095 650
10.	Укргазбанк	9 663 994	2 249 280

Отже, лідируючі позиції за вкладами фізичних осіб займають Приватбанк та два державних баки Ощадбанк та Укрексімбанк.

Таблиця 2.3

Рейтинг TOP-10 найбільших банків України за депозитами юридичних осіб станом на 01.01.2016 року, тис. грн.

№	Банк	Депозити юридичних осіб	Депозити юридичних осіб до запитання
1.	Укрексімбанк	48 967 587	40 872 058
2.	Ощадбанк	41 320 356	32 632 780
3.	Приватбанк	40 109 902	21 872 401
4.	Райффайзен банк Аваль	20 426 574	16 185 036
5.	Укрсиббанк	17 471 207	11 012 042
6.	Креді Агріколь Банк	13 529 008	8 194 437
7.	Альфа-Банк	11 771 758	4 831 012
8.	ПУМБ	11 600 583	7 743 819
9.	Укрсоцбанк	10 227 075	6 826 775
10.	ОТП Банк	9 778 449	6 768 523

Отже, лідируючу позицію за обсягами вкладень юридичних осіб займає Укрексімбанк, на другому місці як по вкладах фізичних осіб посідає Ощадбанк і третє місце займає Приватбанк.

Розглянемо детальніше новітні депозитні послуги, які пропонуються двома найбільшими державними банками (АТ «Ощадбанк», АТ «Укрексімбанк»).

Ощадбанк оптимізував лінійку депозитних вкладів для фізичних осіб. Банк пропонує п'ять видів базових депозитів у національній та іноземних валютах. Оновлений депозитний ряд суттєво розширює можливості вибору вкладу. Вже з назв депозитів зрозуміле їх призначення. Банк пропонує зручні умови та більш гнучку систему відсоткових ставок залежно від строку розміщення коштів. До того ж депозити в Ощадбанку в повному обсязі захищені законом України „Про банки і банківську діяльність“. Це означає, що вкладник разом із доходом отримує найвищу надійність збереження своїх коштів.

Отже, Ощадбанк пропонує такі депозити:

«*Весна красна*» дає можливість отримати високий рівень доходу (Додаток А1).

«*Класичний*» розрахований на клієнтів, які бажають скористатись гнучкою системою відсоткових ставок залежно від строку розміщення коштів (Додаток А2).

«*Капітал*» із можливістю поповнення стане у пригоді тим, хто бажає активно накопичувати кошти (Додаток А3).

«*Гнучкий*» надає можливість вилучення коштів без втрати відсотків (Додаток А4).

З метою підтримки найменш соціально захищених верств населення — пенсіонерів — пропонується вклад «*Пенсійний*». Він дає змогу щомісяця отримувати стабільний дохід, що перевищує дохідність по інших депозитах банку (Додаток А5).

Клієнтам, які мають можливість зберігати та накопичувати великі суми коштів, банк пропонує додатково скористатись програмою лояльності та збільшити процентну ставку за депозитами [17].

Раціональний спосіб не тільки надійно зберегти свої накопичення, але навіть ще й заробити на них – відкрити в банку депозит. Важливо при цьому орієнтуватися не стільки на високий відсоток, запропонований різними банками, скільки на надійність банку. Так як розміщення коштів на депозиті – це певний ризик, тому варто їх довіряти тільки надійному і великому банку, яким і є Укресімбанк.

Укресімбанк входить до числа найбільших банків України. А будучи учасником Фонду гарантування вкладів, банк гарантує повернення вкладнику повної суми вкладу з відсотками, в межах 200 000 гривень, у разі виникнення неплатоспроможності фінансової установи.

Укресімбанк пропонує різні види депозитів, які можуть задовольнити запити будь-якого клієнта. Так, в залежності від переслідуваної мети, ви можете підібрати підходящу для себе депозитну програму, керуючись тим, що вам потрібніше – максимальний прибуток або доступ до засобів в будь-який час.

Укресімбанк розробив такі основні депозитні програми:

- *«Класичний строковий»* – термін дії депозиту клієнт вибирає сам, він може бути від 46 до 3650 днів. При цьому клієнт отримує максимальний дохід (Додаток Б1);

- *«Прибутковий строковий»* – такий внесок можна відкрити в сумі від 500 гривень на термін від півроку до 10 років. При повторному розміщенні вкладу ви отримуєте додаткову надбавку відсотків (Додаток Б2);

- *«Накопичувальний строковий»* – переслідуючи мету накопичити певну суму грошей, клієнтові слід відкрити саме цей депозит, який передбачає можливість додаткового поповнення (Додаток Б3);

- *«Класичний»* – термін дії депозиту клієнт вибирає сам, він може бути від 46 до 3650 днів. При цьому клієнт отримує максимальний дохід (Додаток Б4);

- *«Оптимальний / 7 днів»* – маючи тимчасово вільні гроші, ви можете, поклавши їх у банк на період від 7 днів, отримати додатковий дохід (Додаток Б5);

- *«Ощадний»* – необхідний, якщо клієнт планує як поповнювати вклад, так і частково знімати кошти. При цьому, при частковому знятті грошей процентна ставка не змінюється (Додаток Б6);

- *«Зручний»* – цей вклад створено для клієнтів, які отримують заробітну плату на карткові рахунки, відкриті в АТ «Укресімбанк», а також для пенсіонерів, які отримали даний статус у порядку, встановленому чинним законодавством України, та мають пенсійне посвідчення (Додаток Б7);

- *депозит у банківському металі* – золоті (Додаток Б8) [18].

Переваги депозитів АТ «Укресімбанку»:

Оформивши депозит у цьому банку, клієнт отримує цілий ряд незаперечних переваг. Кожен вкладник додатково отримує міжнародну пластикову карту, також є можливість оформити додаткову картку на ім'я іншої людини, що дає можливість розпоряджатися відсотками по депозиту родичам або близьким. Відкривши вклад «Ощадний», вкладник отримує можливість знімати гроші в будь-який момент без втрати процентної ставки, залишивши тільки суму мінімального незнижуваного залишку.

Укресімбанк також пропонує відкрити депозит у банківському металі – золоті, в результаті чого вкладник не тільки отримує можливість вигідно інвестувати свої заощадження, а й отримати додатковий дохід. Завдяки різним депозитним програмам, клієнт може підібрати для себе депозит, що дозволяє здійснювати регулярні поповнення, або депозит, що приносить максимальний прибуток.

Відкрити депозит в банку можна при наявності паспорта та ідентифікаційного коду. Валюта депозиту може бути як національна, так і іноземна – долар, євро або швейцарський франк.

Завдяки системі Інтернет-банкінгу, клієнт може в будь-який момент контролювати стан рахунку свого депозиту, а також здійснювати поповнення вкладу без відвідування банку, що значно економить час.

АТ «Укресімбанк» пропонує також своїм клієнтам послугу «Мої заощадження». Ця послуга надає можливість отримати додатковий дохід.

«Мої заощадження» – це накопичувальна частина карткового рахунку, за залишками коштів на якій нараховуються підвищені відсотки: 5,1% у гривні; 3,1% у доларах США; 2,5% у євро.

Розподіляти кошти між накопичувальною і розрахунковою частинами карткового рахунку клієнт зможе самостійно за допомогою банкоматів, транзакційних терміналів Укресімбанку та засобами системи інтернет-банкінгу Enter EXIM.

Правила та умови послуги «Мої заощадження»:

1. Картодержатель має можливість самостійно здійснювати розподіл (перерахування) коштів між розрахунковою та накопичувальною частинами карткового рахунку:

– через банкомати або транзакційні термінали АТ «Укресімбанк».

Для цього необхідно обрати пункт меню «Мої заощадження» в розділі «Перекази»;

– засобами системи Enter EXIM в рамках пакету «Стандартний».

Для цього необхідно обрати пункт меню Новий платіж >> Мої заощадження >> Поповнення рахунку «Мої заощадження».

2. Перерахована з розрахункової частини на накопичувальну частину рахунку «Мої заощадження» сума коштів одразу стає недоступною для виконання карткових операцій при перерахуванні коштів через банкомат або транзакційний термінал. У разі переказу коштів засобами системи Enter EXIM перерахування здійснюється відповідно до регламенту обробки платежів з карткових рахунків та лише після обробки сума коштів стає недоступною.

3. Для того, щоб знову можна було ними скористатися, картодержатель має здійснити зворотне перерахування суми коштів на розрахункову частину карткового рахунку через банкомат, транзакційний термінал АТ «Укресімбанк» або засобами системи Enter EXIM. У цьому випадку кошти стануть доступними для використання:

– у день виконання зазначеної операції – якщо операція виконана не пізніше 12:00,

– не пізніше наступного робочого дня за днем виконання зазначеної операції – якщо операція виконана після 12:00 або у вихідний день.

4. Фактичне відображення на картковому рахунку перерахованих коштів на накопичувальну частину «Мої заощадження» здійснюється:

– у день виконання операції (перерахування через банкомат, транзакційний термінал або засобами системи Enter EXIM – якщо операція виконана не пізніше 12:00;

– не пізніше наступного робочого дня за днем виконання операції – якщо операція виконана після 12:00 або у вихідний день.

5. Нарахування відсотків на залишок коштів, що зберігається на накопичувальній частині картрахунку «Мої заощадження», здійснюється починаючи з наступного робочого дня за днем фактичного відображення такого перерахування на картковому рахунку [18].

Отже, кожен банк організовує свою депозитну політику і структура нових депозитів різних банків відрізняється. Тому, в сучасних умовах господарювання банки для залучення якомога більше коштів змушені пропонувати крім відсотка додаткові фінансові бонуси своїм клієнтам.

Ефективність роботи банку та його конкурентоспроможність на ринку банківських послуг багато в чому залежать від упровадження нових депозитних послуг. Запровадження, а також розширення інноваційних банківських послуг має поєднуватись із постійним вдосконаленням традиційних напрямів обслуговування клієнтів [23]. У той же час, незважаючи на активізацію інноваційної діяльності українських комерційних банків у напрямі розроблення і впровадження нових видів депозитних банківських послуг, співпраця між банком і клієнтом здебільшого обмежується розрахунково-касовими та кредитно-депозитними операціями, умови яких часто є не привабливими [23].

На нашу думку ефективним буде такий інвестиційний продукт як Інтернет-еквайринг. Як складова електронної комерції він є діяльністю кредитної організації (банку-еквайрера), що включає здійснення розрахунків з організаціями електронної комерції за операціями, які здійснюються з використанням банківських карт у Інтернет-мережі. На сьогодні в Україні лише декілька комерційних банків можуть запропонувати елементи даної послуги. В українських банках немає дефіциту ІТ-фахівців, які здатні розробити відповідне програмне забезпечення, проте в Україні немає широкого попиту на таку послугу, оскільки цільова аудиторія ще не готова до активного використання інтернет-технологій у здійсненні своїх розрахункових операцій, а система бухгалтерського обліку підприємств ще не може перебудуватися під нові вимоги.

Цікавим для впровадження сьогодні може бути *депозит з програмою страхування*, відсотки за яким банк сплачує страховій компанії на накопичувальний

рахунок із страхування життя або як оплата, наприклад, туристичної страховки або поліса КАСКО [23]. Проте, така послуга не є страхуванням, якщо банк продає цю послугу, посилаючись на афілійовану страхову компанію. Оскільки фінансові проблеми банку, як правило, автоматично призводять до подібних проблем у афілійованого страхувальника, то відповідно можуть виникнути певні труднощі з виплатою страхових відшкодувань. Показовою в даному випадку є співпраця одного з найбільших банків в Україні ВАТ «Промінвестбанк» із страховою компанією СК «Вексель», яка є його дочірньою структурою.

Відносно новим видом банківських послуг є так звані *мультивалютні вклади*—тобто терміновий депозит у декількох валютах (об'єднання в один рахунок три валюти: гривні, долара, євро) [23]. Більшість банків просуває бівалютні депозити (євро/долар). При цьому прибутковість цих депозитів є значно нижча за стандартні депозити в гривні, а для клієнтів майже повністю втрачається можливість вільного переходу з однієї валюти на іншу, а також можливість гри на різниці валютних курсів.

Не виключається також можливість відкриття у майбутньому українськими банками і *депозитів, які індексуються*. Відсотки за ними частково прив'язані до прибутковості певного інвестиційного інструменту (вартості нафти, змінам фондового індексу, вартості валют). Проте, ця можливість може залишитися лише припущенням, так як в Україні відсутній повноцінний фондовий ринок. Тому українські банки значну частину своїх фінансових ресурсів, які вони отримують від депозитів, спрямовують в основному на кредитування і лише невелику частку вкладають в акції та облігації.

Зауважимо, що залучені кошти становлять основну базу банківських ресурсів. У банківській системі України станом на 01.04.2016 рік функціонує 111 банківська установа, яка має ліцензію на здійснення банківських операцій та проводить свою депозитну політику і кожна з них, для забезпечення своєї стабільності, намагається залучити якомога більше депозитних коштів як в населення, так і в юридичних осіб. В зв'язку з цим на фінансовому ринку присутня значна конкуренція щодо залучення депозитів між банківськими установами. Саме тому кожному банку необхідно

зацікавити вкладників, пропонуючи їм свої нові, більш різноманітні депозитні послуги. При цьому мало створити новий вид депозиту, потрібно щоб він був перспективним і цікавим для клієнтів. Для цього потрібно встановити оптимальну ставку процента, термін вкладу, можливість поповнення та дострокового зняття коштів, які би зацікавили і були доступними для клієнтів. Така політика новітніх видів депозитів є єдиним способом утримати банками свою ліквідність, розрахуватися із своїми зобов'язаннями і показати позитивний результат діяльності.

3. Перспективи залучення депозитних коштів для формування ресурсів банківських установ

Існує пряма залежність між заощадженнями, споживанням і депозитною політикою. Кожен комерційний банк включає в механізм банківського менеджменту необхідність розробки і реалізації депозитної політики. Депозитна політика комерційного банку виступає складовою банківського менеджменту, це комплекс заходів по формуванню депозитного портфеля, а також різноманітні форми та методи щодо реалізації конкурентних позицій на ринку депозитних послуг з метою забезпечення необхідних обсягів депозитних ресурсів.

Банківська система України знаходиться на етапі сегментації ринку банківських послуг між окремими банківськими інститутами, яка, в свою чергу, забезпечується відповідною політикою комерційних банків. Існує тісний взаємозв'язок між розвитком депозитного ринку та процесами стабілізації грошової одиниці, грошово-кредитного ринку, зростанням грошових доходів населення та соціально-економічним зростанням загалом. Саме дані процеси склали матеріальні передумови посилення ролі депозитного ринку в фінансовій діяльності комерційного банку і визначають необхідність та важливість розробки ефективної депозитної політики [5].

Негативний вплив на розвиток ринку депозитів має фінансова криза, яка розпочалася у третій декаді 2008 року, а також нинішня економічна і політична ситуація в країні.

Розглянемо основні причини фінансової кризи, що розпочалася в Україні. Насамперед це пов'язано з макроситуацією на світовому ринку. Другий принциповий момент уже безпосередньо пов'язаний із нашою державою: нині виводять чимало інвестиційних коштів, досі наявних на ринку України. Цей процес можна бачити за коливаннями курсу долара. Коли криза поширилася з американського на європейський континент, відбувся "стрибок" долара. Його причиною стало те, що гроші, завезені незадовго до кризи в Україну на короткий термін, виведено з нашої держави. На жаль, на європейському рівні немає належної відкритості у вирішенні проблеми долара-євро.

В умовах кризи головним «внутрішнім» джерелом ресурсів для вітчизняних фінустанов традиційно є депозити. Причому, на відміну від локальних облігацій, через депозити банки можуть залучати не тільки гривню, але й іноземну валюту. Зростання обсягів валютних депозитів дозволить українським банкам хоч частково, але все таки компенсувати недолік інвалюти. Отже, підвищений попит на депозити спричинить за собою їх подорожчання.

Якщо криза на світових ринках триватиме довго, то депозитні ставки у валюті підвищаться на декілька пунктів. У такій ситуації гривня теж коливатиметься, але не так сильно. З іншого боку, зростання вартості ресурсів спричинить подорожчання кредитів. Навряд чи банки підуть на скорочення маржі, тим більше в умовах обмеженості в коштах. Швидше, навпаки, майбутнім позичальникам дорожче обійдеться не тільки обслуговування кредиту в інвалюті – слід чекати і підвищення вимог до них [7, с. 15].

Примітно, що дефіцит ресурсів – проблема далеко не всіх банкірів. Більш того, є кредитні установи, яких ці проблеми не торкаються – це банки з іноземним капіталом, що мають доступ до дешевих ресурсів материнських структур.

Слід зазначити, що українська банківська система, за оцінками провідних міжнародних експертів та рейтингових агентств на тлі країн СНД менше всього зазнала негативного впливу від міжнародної фінансової кризи. Парадоксально, але нашої системі послужила її недостатня інтегрованість в світові фінансові ринки, відсутність механізмів, властивих відкритим ринкам; регулювання НБУ і присутність потужних іноземних капіталів в українських банках.

Важливим чинником зростання обсягів депозитного ринку в Україні є зростання грошових доходів юридичних та фізичних осіб, що за умови відсутності фінансового ринку, як альтернативи інвестування визначає депозитні вклади як головне джерело портфеля активів. За цих умов особлива увага звертається на фінансові аспекти діяльності банку. Відповідно, ефективність управління та функціонування комерційного банку в значній мірі визначається ефективністю реалізації депозитної політики.

Депозитна політика на рівні держави – це сукупність заходів, які

здійснюються центральним банком і спрямовані на регламентування правил формування депозитів (вкладів) у комерційних і ощадних банках, а також у небанківських грошово-кредитних установах. Необхідність такої регламентації зумовлена тим, що, по-перше, вклади (депозити) самі є специфічним видом грошей (безготівкові або депозитні гроші); по-друге, на основі депозитів формуються кредитні гроші у кратному співвідношенні відповідно до величини грошового мультиплікатора. За відсутності такого державного регламентування правил формування й руху депозитних і кредитних грошей процес творення нових грошей у національній економічній системі був би безконтрольним і міг би непередбачено «розкручувати» маховик інфляції й знецінювати національні грошові одиниці [22, с. 122].

Д. Олійник виділяє два типи депозитної політики на макrorівні. Перший представляє консервативна політика або політика сильного державного регулювання депозитних установ. Вона здійснюється за сильної інфляції, або стагфляції, коли зростання рівня сукупних цін супроводжується значним спадом обсягів сукупного виробництва. Основна її мета – посилення депозитної дисципліни та обмеження грошово-кредитних установ, які мають право відкривати поточні безстрокові рахунки (чекові вклади).

Другий тип депозитної політики — ліберальна депозитна політика, що передбачає послаблення депозитної дисципліни та значне збільшення грошово-кредитних установ, які мають право відкривати поточні безстрокові рахунки (чекові вклади). Здійснюється з тим, щоб збільшити кількість депозитних кредитних грошей у національній економічній системі, таким чином стимулювати підвищення економічно активності й вихід економіки з фази кризи. Ліберальна політика особливо ефективна за незначного рівня інфляції. За високого рівня інфляції вона недоцільна, оскільки «розкручує» маховик інфляції.

Окремою складовою депозитної політики, що впливає на поведінку суб'єктів грошово-кредитного ринку, є депозитна політика комерційних банків. Кожен комерційний банк, як суб'єкт депозитного ринку намагається реалізувати свої інтереси за умови врахування впливу депозитної політики центрального банку та

базуючись на конкретних умовах функціонування депозитного ринку. Депозитна політика комерційного банку спрямована на оптимізацію витрат по залученню коштів на депозитному ринку за умови їх ефективного використання. Такий механізм реалізації інтересів всіх суб'єктів депозитного ринку формує ціну на депозитні кошти. Безпосередній вплив на процентні витрати мають середні залишки по оплачуваних депозитах, середня процентна ставка по них. На середню процентну ставку по депозитах впливають наступні чинники:

1) ринковий рівень процентної ставки по депозитах, який залежить від кон'юнктури грошового ринку;

2) структура депозитної бази, управління якою має важливе значення для регулювання прибутковості та зниження очікуваних витрат.

Так, зростання частки дорогих депозитних інструментів, призводить до зростання процентних витрат, з іншого боку, висока питома вага низькооплачуваних ресурсів сприяє підвищенню рентабельності, але призводить до зниження рівня ліквідності балансу банку. Для комерційного банку найбільш привабливими є строкові депозити, що є найбільш стабільною частиною залучених ресурсів, вони дозволяють здійснювати кредитування на більш тривалі строки і відповідно під більш високий процент. Рекомендований їх рівень у ресурсній базі – не менше 50% [2, с. 5].

Зростання кредитування економіки та населення свідчать про послідовну активізацію ролі банківської системи у соціально-економічному розвитку країни. У той же час не вдалося забезпечити суттєвого зниження вартості кредитів: вона залишається високою, що обмежує фінансові можливості переходу до інноваційної моделі зростання національної економіки.

При дослідженні методів управління залученими ресурсами необхідно зауважити, що у практиці українських банків перевага надається ціновим методам, що визначає самостійність при встановленні ціни по депозитах комерційними банками. Хоча зростання конкуренції змушує комерційні банки йти на затрати для реалізації маркетингової політики і розширення спектру банківських послуг з метою залучення потенційних клієнтів.

На сьогодні обсяг готівки на руках у населення є досить значним, і ті комерційні банки, які зможуть запропонувати індивідуальним вкладникам більший комплекс високоякісних послуг, отримають у своє розпорядження значні суми додаткових ресурсів. Розвиток таких послуг вимагає від банківських установ нових підходів до встановлення форм депозитних рахунків, впровадження нової техніки та технології ведення банківських операцій із застосуванням різноманітних засобів (чекових книжок, кредитних карток та ін.). Це дозволило б повніше задовольнити потреби клієнтів банку у різноманітних послугах, поліпшити якість обслуговування, підвищити зацікавленість фізичних осіб у розміщенні своїх коштів на поточних рахунках в банку і таким чином залучити нових вкладників.

Як перспективний напрям удосконалення депозитних операцій можна запропонувати розширення кола депозитних рахунків клієнтів з різноманітним режимом функціонування, що надаватиме вкладникам банку додаткові можливості по використанню своїх коштів із прийнятним рівнем доходів [20].

У відносинах комерційних банків з різними групами клієнтів, як з фізичними особами, так і з юридичним, доцільно було б використовувати депозитні рахунки, що мають змішаний режим функціонування. Корисним щодо цього є досвід зарубіжних комерційних банків у застосуванні NOW рахунків. З одного боку, кошти, що зберігаються на таких рахунках, можуть використовуватися для здійснення платежів, а з іншого – вони є своєрідними фінансовими інвестиціями, що приносять їх власникам певні доходи.

З метою оптимізації депозитного портфеля та для забезпечення більшого надходження коштів на строкові та ощадні депозити можна рекомендувати спрощення режиму функціонування відповідних рахунків, тобто порядку зарахування коштів на вклади, видачі готівки та перерахування з депозитних рахунків. Слід більш широко застосовувати строкові вклади з додатковими внесками, а також скоротити обмеження на здійснення розрахунків із використанням коштів, що містяться на ощадних та строкових депозитах. У перспективі чітке розмежування різних видів депозитів: до запитання, строкових, ощадних, буде поступово зникати, що підтверджується досвідом комерційних

банків розвинених країн, де все більше розширюється сфера застосування змішаних типів рахунків.

Ефективним методом додаткового залучення комерційними банками коштів на депозити може стати застосування комплексного обслуговування клієнтури. Крім традиційного кредитно-розрахункового та касового обслуговування, комерційні банки надаватимуть своїм клієнтам низку додаткових послуг. Постійне розширення діапазону послуг, зниження їх вартості, покращення якості кредитно-розрахункового та касового обслуговування, надання різноманітних консультацій сприятимуть збільшенню обсягів кредитних ресурсів банку, забезпечуючи йому належний рівень прибутковості при здійсненні активних операцій [20].

Таким чином, сучасна депозитна політика вітчизняних банків потребує вдосконалення. Серед основних напрямів підвищення її ефективності можна назвати:

1. Підтримка політичної стабільності в країні, оскільки ефективна діяльність органів державної влади, дотримання ними чіткої позиції, а також своєчасне реагування на непередбачувані ситуації значною мірою впливає позитивно на стабілізацію економіки і приводить до підвищення темпів економічного зростання.

2. Вдосконалення нормативно-правового регулювання захисту коштів фізичних та юридичних осіб, що знаходяться на депозитному рахунку.

3. Вирішення проблеми асиметричності інформації через створення інформаційної системи доступності та правдивості інформації щодо ліквідності, платоспроможності, прибутковості і рентабельності банків.

4. Введення обов'язкового страхування депозитів. Така необхідність широкого впровадження системи страхування банківських депозитів зумовлюється наступними чинниками: загальним спадом довіри до банківських установ, необхідністю стабілізації фінансових ресурсів банків, потребою надання фінансової допомоги банкам, які знаходяться в стані неплатоспроможності, необхідністю захисту депозитних вкладів клієнтів на випадок банкрутства банку.

5. Реорганізація вже існуючого Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у

Фонд гарантування вкладів юридичних і фізичних осіб, що дозволить залучити більше вкладів від юридичних осіб і суб'єктів підприємницької діяльності та збільшить депозитний портфель банку.

6. Створення вигідних умов для активізації застосування банками цінових та нецінових методів маркетингової політики, що надає можливість запропонувати індивідуальним вкладникам більший комплекс високоякісних послуг, покращити якість обслуговування, підвищити зацікавлення фізичних і юридичних осіб у розміщенні своїх коштів на депозитних рахунках банку.

7. Спрощення режиму функціонування депозитних рахунків, а саме: порядку зарахування коштів на вклади, видачі готівки та перерахування з депозитних рахунків, застосування строкових вкладів із додатковими внесками.

8. Запровадження певної системи заходів щодо збільшення депозитних вкладів за наступними секторами економіки: центральні органи державного управління, страхові корпорації та недержавні пенсійні фонди, інші фінансові посередники та допоміжні організації, некомерційні організації та регіональні й місцеві органи державного управління.

9. Створення умов для сприяння розвитку вітчизняного виробництва за рахунок зменшення податкового навантаження, створення сприятливого інвестиційного клімату, підвищення конкурентоспроможності продукції, запровадження нових технологій, покращення економічного середовища щодо умов ведення бізнесу [20].

10. Підвищення рівня життя населення на основі подолання неповної зайнятості та безробіття значної частини працездатного населення, удосконалення законодавчих важелів впливу на регулювання процесу майнового розшарування населення, а також зменшення тінізації грошових доходів громадян.

11. Впровадження та розробка державного механізму управління інфляційними очікуваннями і спекулятивними операціями на фінансовому ринку України.

12. Покращення якості обслуговування клієнтів за рахунок використання нових інформаційних технологій в банківській сфері, а також підвищення

кваліфікації працівників банку.

Використання в практичній діяльності розглянутих напрямів вдосконалення операцій, що стосуються формування ресурсної бази банків, могло б значною мірою розширити їх можливості у сфері мобілізації ресурсів і їх ефективного розміщення. Подальше збільшення ролі депозитних операцій банків, їх розвиток і зростання до рівня світових стандартів здійснюватиметься в міру створення у нашій країні всіх необхідних умов, властивих ринковій економіці.

Саме депозитні операції розкривають зміст діяльності банку як посередника в придбанні коштів на вільному ринку кредитних ресурсів. Банкам необхідно постійно підтримувати високий рівень сервісу клієнтів, пропонувати нові депозитні продукти та умови вкладання коштів, щоб утримувати та розширювати існуючу клієнтську базу.

При формуванні банківських ресурсів банк повинен швидко реагувати на потреби клієнтів з метою їх залучення, орієнтуючись на міжнародні стандарти, практику діяльності провідних банків світу у сфері розширення банківської діяльності, тому що депозитні операції відіграють одну з провідних ролей в діяльності банку: вони є головним джерелом залучення ресурсів для проведення активних операцій, від їх характеру залежать напрямки кредитування і прибутковість банку; правильна організація депозитних операцій забезпечує достатню ліквідність банків; депозитні операції сприяють прискоренню безготівкових розрахунків; залучені кошти зазвичай дешевше міжбанківських кредитів.

ВИСНОВКИ

Для ефективного розвитку економіки будь-якої країни максимально можливе залучення коштів у банківську систему – питання особливої актуальності. Існує тісний зв'язок між нагромадженнями та економічним зростанням. У дослідженні з'ясовано, що формулювання теоретичних основ, розробка і впровадження конкретних практичних рекомендацій, спрямованих на вирішення проблем, пов'язаних із недостатністю ресурсної бази української банківської системи; забезпеченням оптимального управління банківськими активами і стимулюванням довгострокових вкладень, є необхідною умовою зміцнення стійкості банківського сектору і підвищення довіри до нього з боку інвесторів, вкладників, кредиторів, а також передумовою зростання його ролі у забезпеченні збалансованого розвитку всіх галузей і секторів економіки України.

Аналіз подій на фінансовому ринку України, проведений за роки її незалежності, дозволяє зробити висновок про те, що вітчизняна банківська система в цілому набула певної міцності і може протистояти проявам нестабільності економічного простору. Одночасно гостро виявилися і недоліки: слабка дія саморегулюючих механізмів фінансового ринку і низький рівень розвитку ринкових відносин у банківській системі. Сьогоднішні потреби і майбутні запити країни потребують здійснювати перехід до економічного розвитку на інноваційних началах. Проте механізм трансформації тимчасово вільних коштів у кредитні ресурси банківської системи України не відповідає сучасним потребам економіки інноваційного типу. Таким чином, проблема формування ресурсного потенціалу і розробка депозитної політики банку, що включає не тільки створення нової клієнтури, але і поступову зміну структури джерел залучення коштів має першорядне значення і є складовою частиною гнучкого управління активами і пасивами банку.

Формування ресурсної бази у процесі здійснення банками пасивних операцій історично відіграло первинну і визначальну роль відносно до його активних операцій. Основна частина банківських ресурсів утворюється у процесі здійснення депозитних операцій банку, від ефективною і правильною організацією яких залежить

стійкість функціонування кредитної організації. Ефективне управління пасивами вимагає здійснення науково обґрунтованої депозитної політики. Специфіка даної сфери діяльності полягає у тому, що стосовно пасивних операцій вибір банку звичайно обмежений певною групою клієнтури, до якої він прив'язаний набагато більше, ніж до позичальників.

Залучені депозитні банківські ресурси охоплюють: кошти на депозитних рахунках банківських клієнтів, залишки коштів на поточних рахунках клієнтів, кошти на рахунках банків-кореспондентів та ін. Під депозитом розуміють грошові кошти, що передаються до банку їх власником для збереження на певних умовах.

Банківські депозити мають безліч класифікаційних ознак, які їх систематизують і спрощують роботу з ними. Комерційні банки залучають вільні грошові кошти юридичних, фізичних осіб та інших банків шляхом виконання депозитних операцій, у процесі яких використовують різні види банківських рахунків. Всі депозитні операції здійснюються відповідно до законодавства і включають ряд етапів, серед яких виділяють: вибір вид депозиту, подання заяви та пакету відповідних документів, оформлення депозиту та відкриття відповідного та обслуговування депозитного рахунку. Досить важливим моментом також є порядок та умови нарахування відсотків.

Для того, щоб сформувати депозитні ресурси банк використовує ряд інструментів, серед яких виділяють: депозити до запитання, строкові депозити та ощадні депозити. Кожен з представлених інструментів залучення депозитних ресурсів банку має свої переваги та недоліки. Але не зважаючи на це банки використовують їх в процесі своєї діяльності, бо в комплексі вони є достатньо ефективними та дієвими. Залучення депозитів комерційними банками може здійснюватись також за допомогою випуску боргових короткострокових цінних паперів, серед яких виділяють: депозитний сертифікат, ощадний сертифікат, банківський вексель.

Аналіз загальної депозитної бази України показав такі результати: загальний розмір депозитних ресурсів має сталу тенденцію до збільшення. В її структурі переважають строкові депозити, а саме депозити строком до 1 року.

Розглянувши новітні депозитні послуги, які пропонуються банківськими установами, можна зробити висновок, що кожен банк організовує свою депозитну політику і структура нових депозитів різних банків відрізняється. Саме тому кожному банку необхідно зацікавити вкладників, пропонуючи їм свої нові, більш різноманітні депозитні послуги. При цьому мало створити новий вид депозиту, потрібно щоб він був перспективним і цікавим для клієнтів. Для цього потрібно встановити оптимальну ставку процента, термін вкладу, можливість поповнення та дострокового зняття коштів, які би зацікавили і були доступними для клієнтів. Така політика новітніх видів депозитів є єдиним способом утримати банками свою ліквідність, розрахуватися із своїми зобов'язаннями і показати позитивний результат діяльності.

Реалізація запропонованих рекомендацій, що стосуються підвищення ефективності депозитної політики, дозволить розширити можливості банків у сфері мобілізації ресурсів і ефективного їх розміщення, а також успішно конкурувати на міжнародних фінансових ринках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Положення про здійснення банками України вкладних (депозитних операцій) з юридичними і фізичними особами: постанова Правління НБУ від 03. 12. 2003 №516 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>
2. Банківські ставки продовжують падати, панове ... // Галицькі контракти. – 2013. – №16. – С. 5.
3. Вареник В. А. Основні аспекти депозитного формування капіталу банку / В.А. Вареник // Науковий вісник. – 2010. – № 17 (6). – С. 167-170.
4. Васюренко О. В. Банківські операції / О. В. Васюренко. – К.: Знання. – 2006. – 234 с.
5. Гацько С. С. Актуальні проблеми розвитку депозитних операцій вітчизняних банків у сучасних умовах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
6. Герасимович А. М. Аналіз банківської діяльності : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін. – К.: КНЕУ. – 2009. – 599 с.
7. Дмитрієва О. А. Оптимізація депозитної діяльності комерційного банку / О. А. Дмитрієва // Фінанси України. – 2013. – № 5. – С. 15-17.
8. Економічна енциклопедія / Бібліотека В. Н. Воєводіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://enbv.narod.ru/text/Econom/encyclo/str/E-190.html>.
9. Єгорова Н. В. Економічна сутність депозитів у сучасних економічних умовах [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2011_3/Fedorchenko_311.htm.
10. Коцовська Р. Р. Банківські операції : навч. посібник / Р. Р. Коцовська, О. П. Павлишин, Л. М. Хміль. – К.: УБС НБУ; Знання. – 2010. – 390 с.
11. Луців Б. Л. Особливості ресурсного забезпечення комерційних банків України / Луців Б., Заславська О. // Вісник ТНЕУ. – 2012. – № 2. – С. 89–102.

12. Маслова А. Ю. Роль депозитів у формуванні ресурсної бази банків в умовах економічної нестабільності / А. Ю. Маслова // Економічний простір. – 2009. – №23/2. – С. 160-172.
13. Мороз А. М. Банківські операції : підруч. / Мороз А. М., Савлук М. І., Пуховкіна М. Ф. – К. : КНЕУ. – 2002. – 476 с.
14. Олійник Д. П. Ресурсна база українських комерційних банків як джерело ліквідності / Д. П. Олійник // Банківська справа. – 2012. – № 2 – С. 42-44.
15. Островска О. М. Банковское дело: толковый словарь / О. М. Островска. – 2-е изд. – М. : Гелиос АРВ. – 2007. – 400 с.
16. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
17. Офіційний сайт АТ «Ощадбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oschadbank.ua/ua/>
18. Офіційний сайт АТ «Укрексімбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eximb.com/ukr/personal/>
19. Петрук О. М. Банківська справа : навч. посібник / О. М. Петрук / за ред. д-ра екон. наук, проф. Ф. Ф. Бутинця. – К. : Кондор. – 2008. – 461 с.
20. Пустова А. В. Депозитна політика комерційних банків України та шляхи її удосконалення на сучасному етапі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: nbuv.gov.ua/
21. Савлук М. І. Гроші та кредит : підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна та ін. / за заг. ред. М. І. Савлука. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К.: КНЕУ. – 2008. – 598 с.
22. Саннікова Н. Теоритичні та практичні аспекти ефективності депозитної політики банку / Н. Саннікова // Регіональна економіка. – 2010. – № 1. – С. 121-125
23. Сидорук І. Перспективи розвитку новітніх послуг комерційних банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://naub.oa.edu.ua/2014/perspektyvy-rozvytku-novitnih-posluh-komertsijnyh-bankiv-ukrajiny/>

24. Тиркало Р. І. Банківська справа: підручник / Р. І. Тиркало / за ред. Р. І. Тиркала. – Тернопіль : Карт-бланш. – 2009. – 316 с.

25. Фролов С. М. Банківська справа і основи митного регулювання в Україні: теорія та практика / С. М. Фролов. – Суми : ТД «Університетська книга». – 2009. – 368 с.

ДОДАТКИ
Додаток А1
Депозит «Весна красна»

Умови депозиту:

- На період з 01 березня 2016 по 31 травня 2016 року включно;
- Без пролонгації;
- З можливістю поповнення та щомісячної виплати процентів;
- Без можливості дострокового розірвання вкладу.

Мінімальна сума депозиту 1000 грн., 100 доларів США, 100 євро.

Процентні ставки

Строк депозиту	у гривні	у доларах США	у євро
6 місяців	19,00%	7,00%	6,25%
9 місяців	19,50%	7,50%	6,50%

Як відбувається зарахування коштів?

- готівкою через касу в день відкриття депозиту;
- безготівкове зарахування.

Як оформлюється довіреність?

У відділенні банку, де відкрито ваш рахунок ви можете оформити довіреність на право розпорядження коштами або заповідальне розпорядження. Вартість послуги складає 100 грн., а для пенсіонерів — БЕЗКОШТОВНО.

Як відбувається отримання процентів та повернення вкладу?

- готівкою через касу;
- за допомогою платіжної картки;
- без відвідування відділення банку, отримувати проценти та розпоряджатися коштами.

Додаток А5
Депозит «Пенсійний»

Умови депозиту:

- Відкривається при наявності у вкладника його пенсійного посвідчення;
- Можливість поповнення: без обмежень суми;
- Виплата процентів: щомісячно, щоквартально, з поверненням вкладу;
- Дострокове повернення депозиту до закінчення строку його розміщення

не передбачено;

- Автопродлонгація.

Мінімальна сума депозиту 100 грн., 10 доларів США, 10 євро.

Процентні ставки

Строк депозиту	у гривні	у доларах США	у євро
3 місяці	17,25 %	5,50 %	4,50 %
6 місяців	18,00 %	6,50 %	5,50 %
12 місяців	18,50 %	7,00 %	6,00 %
18 місяців	19,00 %	7,50 %	6,50 %

Програма лояльності

Діє на вклади строком зберігання 1 місяць та більше.

СУМА ВКЛАДУ	ПІДВИЩЕНА СТАВКА	ПЛАТІЖНА КАРТКА ПОДАРУНОК	У
10 000—20 000 євро	+0,40%	MasterCard Standard	
20 000—100 000 євро	+0,60%	MasterCard Gold / Visa Gold	
100 000 — 1 000 000 євро	+1,00%	MasterCard Platinum / Visa Platinum	
понад 1 000 000 євро	+1,00%	MasterCard Signia / MasterCard World Elite	

Продовження Додатка А5

При накопиченні на рахунку суми коштів, яка передбачає згідно цього пакету збільшення процентної ставки по вкладу, ця процентна ставка збільшується банком автоматично. Для клієнтів, що подовжують раніше розміщену суму вкладу — процентна ставка автоматично одноразово підвищується: на 0,25%. Для клієнтів, що отримують заробітну плату — процентна ставка підвищується (за умови, що вони отримують заробітну плату через будь-яку установу АТ «Ощадбанк») на 0,25%.

Додаток А2
Депозит «Класичний»

Умови депозиту:

- Без поповнення;
- Виплата процентів: щомісячно, щоквартально, щорічно, з поверненням вкладу;
- Дострокове повернення депозиту до закінчення строку його розміщення не передбачено;
- Автопродлонгація.

Мінімальна сума депозиту 500 грн., 100 доларів США, 100 Євро

Строк депозиту	у гривні	у доларах США	у євро
1 місяць	15,50 %	4,50 %	3,00 %
3 місяці	16,75 %	5,00 %	3,50 %
6 місяців	17,50 %	6,00 %	4,50 %
12 місяців	18,00 %	6,50 %	5,00 %
18 місяців	18,25 %	7,00 %	5,50 %
36 місяців	18,50 %	7,50 %	5,75 %

Програма лояльності

Діє на вклади строком зберігання 1 місяць та більше.

СУМА ВКЛАДУ	ПІДВИЩЕНА СТАВКА	ПЛАТІЖНА ПОДАРУНОК	КАРТКА	У
10 000 — 20 000 євро	+0,40%	MasterCard Standard		
20 000 — 100 000 євро	+0,60%	MasterCard Gold / Visa Gold		
100 000 — 1 000 000 євро	+1,00%	MasterCard Platinum / Visa Platinum		
Понад 1 000 000 євро	+1,00%	MasterCard Signia / MasterCard World Elite		

При накопиченні на рахунку суми коштів, яка передбачає згідно цього пакету збільшення процентної ставки по вкладу, ця процентна ставка збільшується банком автоматично. Для клієнтів, що подовжують раніше розміщену суму вкладу — процентна ставка автоматично одноразово підвищується: на 0,25%. Для клієнтів, що отримують заробітну плату — процентна ставка підвищується (за умови, що вони отримують заробітну плату через будь-яку установу АТ «Ощадбанк») на 0,25%.

Додаток АЗ **Депозит «Капітал»**

Умови депозиту:

- Можливість поповнення: від 100 грн.; від 10 дол. США; від 10 євро;
- Капіталізація процентів: виплата процентів по вкладу здійснюється щомісячно шляхом зарахування на депозитний рахунок;
- Дострокове повернення депозиту до закінчення строку його розміщення не передбачено;
- Автопродлонгація.

Мінімальна сума депозиту 200 грн., 100 долларів США, 100 євро.

Процентні ставки

Строк депозиту	у гривні	у доларах США	у євро
3 місяці	16,25 %	4,75 %	3,00 %
6 місяців	17,00 %	5,75 %	4,00 %
12 місяців	17,50 %	6,00 %	4,50 %
18 місяців	18,00 %	6,50 %	5,00 %
36 місяців	18,25 %	7,00 %	5,50 %

Програма лояльності

Діє на вклади строком зберігання 1 місяць та більше.

СУМА ВКЛАДУ	ПІДВИЩЕНА СТАВКА	ПЛАТІЖНА КАРТКА У ПОДАРУНОК
10 000 — 20 000 євро	+0,40%	MasterCard Standard
20 000 — 100 000 євро	+0,60%	MasterCard Gold / Visa Gold
100 000 — 1 000 000 євро	+1,00%	MasterCard Platinum / Visa Platinum

Понад 1 000 000 євро	+1,00%	MasterCard Signia / MasterCard World Elite
----------------------	--------	--

При накопиченні на рахунку суми коштів, яка передбачає згідно цього пакету збільшення процентної ставки по вкладу, ця процентна ставка збільшується банком автоматично. Для клієнтів, що подовжують раніше розміщену суму вкладу — процентна ставка автоматично одноразово підвищується: на 0,25%. Для клієнтів, що отримують заробітну плату — процентна ставка підвищується (за умови, що вони отримують заробітну плату через будь-яку установу АТ «Ощадбанк») на 0,25%.

Додаток А4

Депозит «Гнучкий»

Умови депозиту:

- Можливість поповнення: від 100 грн., 10 дол. США або 10 євро;
- Кошти на вклад вносяться готівковим або безготівковим шляхом;
- Виплата процентів: здійснюється за бажанням вкладника щомісячно, щоквартально або разом з поверненням вкладу готівкою або шляхом перерахування на поточний рахунок;
- Можливість вилучення коштів: вкладнику надається право протягом дії договору разового зняття коштів у повному обсязі з рахунку без зміни процентної ставки за умови, якщо початковий внесок зберігатиметься на депозитному рахунку не менше 31 дня;
- З автопродлонгацією.

Мінімальна сума депозиту 200 грн., 100 доларів США, 100 євро.

Процентні ставки

Строк депозиту	У гривні	у доларах США	у євро
18 місяців	16,50 %	5,50 %	4,00 %

Програма лояльності

Діє на вклади строком зберігання 1 місяць та більше.

СУМА ВКЛАДУ	ПІДВИЩЕНА СТАВКА	ПЛАТІЖНА КАРТКА У ПОДАРУНОК
-------------	------------------	-----------------------------

10 000 — 20 000 євро	+0,40%	MasterCard Standard
20 000 — 100 000 євро	+0,60%	MasterCard Gold / Visa Gold
100 000 — 1 000 000 євро	+1,00%	MasterCard Platinum / Visa Platinum
Понад 1 000 000 євро	+1,00%	MasterCard Signia / MasterCard World Elite

При накопиченні на рахунку суми коштів, яка передбачає згідно цього пакету збільшення процентної ставки по вкладу, ця процентна ставка збільшується банком автоматично. Для клієнтів, що подовжують раніше розміщену суму вкладу — процентна ставка автоматично одноразово підвищується: на 0,25%. Для клієнтів, що отримують заробітну плату — процентна ставка підвищується (за умови, що вони отримують заробітну плату через будь-яку установу АТ «Ощадбанк») на 0,25%.

Додаток Б1

Умови депозиту «Класичний строковий»

Умови депозиту «Класичний строковий»	
Мінімальна сума депозиту	2000 гривень / 500 доларів США / 500 євро / 500 швейцарських франків
Строк дії депозиту	від 46 до 3650 днів з пролонгацією
Поповнення депозиту	<ul style="list-style-type: none"> • протягом строку дії договору у сумі, що не перевищує 30% від суми первинного вкладу (для вкладів строком до 367 днів); • протягом кожного періоду зберігання вкладу (тривалістю один рік) на суму не більше 30% від суми вкладу на дату початку кожного поточного періоду (для вкладів строком від 368 до 3650 днів)
Мінімальна сума поповнення	<ul style="list-style-type: none"> • готівкою — 500 гривень / 100 доларів США / 100 євро / 100 швейцарських франків • безготівковим шляхом — без обмежень
Виплата процентів	<ul style="list-style-type: none"> • для вкладів строком 46-367 днів — у кінці строку; • для вкладів строком 368-3650 днів — щороку
Дострокове відкликання/Часткова видача	не допускається, крім випадків, передбачених законодавством України

Процентні ставки за депозитом «Класичний строковий» (% річних)

Валюта	Строк дії депозиту					
	46-60 днів	61-92 дні	93-183 дні	184-275 днів	276-367 днів	368-3650 днів
гривня	15,00%	15,50%	17,20%	17,20%	17,20%	17,30%
долар США	4,00%	4,50%	4,60%	4,65%	4,65%	5,40%
євро	2,00%	2,50%	2,60%	2,65%	2,65%	3,40%
швейцарський франк	1,50%	2,00%	2,10%	2,15%	2,15%	2,90%

Застосування додаткових процентних ставок за вкладом (нижченаведені додаткові процентні ставки підсумовуються між собою):

Розмір процентної ставки залежно від суми первинного внеску збільшується:

Сума	Додаткова процентна ставка
від 25 000,00 до 499 999,99 гривень	+0,10%
від 500 000,00 до 999 999,99 гривень	+0,20%
від 1 000 000 гривень	+0,30%
від 5 000,00 до 199 999,99 доларів США, євро, швейцарських франків	+0,10%
від 200 000,00 доларів США, євро, швейцарських франків	+0,30%

Розмір процентної ставки збільшується:

- при переукладанні/продовженні договорів банківських вкладів на новий термін;
- при встановленні чергової процентної ставки на наступний період за договорами зі строком залучення вкладів від 368 до 3650 днів;
- при первинному розміщенні вкладу пенсіонером, моряком, держателем міжнародної платіжної картки Visa Infinite та MasterCard World Elite, емітованих АТ «Укрексімбанк», або клієнтом-працівником підприємства, на якому АТ «Укрексімбанк» реалізовано зарплатний проект.

Валюта	Додаткова процентна ставка	
	93-183 дні	184-3650 днів
гривня, долар США, євро, швейцарський франк	+0,10%	+0,30%

Розмір процентної ставки збільшується за вкладом пенсіонера, який отримує пенсію через АТ «Укрексімбанк», або військового пенсіонера:

- при первинному розміщенні вкладу;

- при переукладанні/продовженні договорів банківських вкладів на новий термін.

Валюта	Додаткова процентна ставка
Гривня	+0,20%

Додаток Б2

Умови депозиту «Прибутковий строковий»

Умови депозиту «Прибутковий строковий»	
Мінімальна сума депозиту	500 гривень / 100 доларів США / 100 євро / 100 швейцарських франків
Строк дії депозиту	від 93 до 3650 днів з пролонгацією
Поповнення депозиту	<ul style="list-style-type: none"> • протягом строку дії договору у сумі, що не перевищує 30% від суми первинного вкладу (для вкладів строком до 367 днів); • протягом кожного періоду зберігання вкладу (тривалістю один рік) на суму не більше 30% від суми вкладу на дату початку кожного поточного періоду (для вкладів строком від 368 до 3650 днів)
Мінімальна сума поповнення	<ul style="list-style-type: none"> • отівкою - 500 гривень / 100 доларів США / 100 євро / 100 швейцарських франків • безготівковим шляхом - без обмежень
Виплата процентів	щомісяця
Дострокове відкликання/Часткова видача	не допускається, крім випадків, передбачених законодавством України

Процентні ставки за депозитом «Прибутковий строковий» (% річних)

Валюта	Строк дії депозиту			
	93-183 дні	184-275 днів	276-367 днів	368-3650 днів
Гривня	16,50%	16,50%	16,50%	16,60%
долар США	4,20%	4,25%	4,25%	5,00%
Євро	2,20%	2,25%	2,25%	3,00%
швейцарський франк	1,90%	1,95%	1,95%	2,70%

Розмір процентної ставки залежно від суми первинного внеску збільшується:

Сума	Додаткова процентна ставка
від 25 000,00 до 499 999,99 гривень	+0,10%
від 500 000,00 до 999 999,99 гривень	+0,20%
від 1 000 000 гривень	+0,30%
від 5 000,00 до 199 999,99 доларів США, євро, швейцарських франків	+0,10%
від 200 000,00 доларів США, євро, швейцарських франків	+0,30%

Розмір процентної ставки збільшується:

- при переукладанні/продлонгації договорів банківських вкладів на новий термін;
- при встановленні чергової процентної ставки на наступний період за договорами зі строком залучення вкладів від 368 до 3650 днів;
- при первинному розміщенні вкладу пенсіонером, моряком, держателем міжнародної платіжної картки Visa Infinite та MasterCard World Elite, емітованих АТ «Укрексімбанк», або клієнтом-працівником підприємства, на якому АТ «Укрексімбанк» реалізовано зарплатний проект.

Валюта	Додаткова процентна ставка	
	93-183 дні	184-3650 днів
Гривня, долар США, євро, швейцарський франк	+0,10%	+0,30%

Розмір процентної ставки збільшується при розміщенні/переукладанні вкладів, для обслуговування яких використовується картковий рахунок

Валюта	Додаткова процентна ставка
Гривня, долар США, євро	+0,20%

Розмір процентної ставки збільшується за вкладом пенсіонера, який отримує пенсію через АТ «Укрексімбанк», або військового пенсіонера:

- при первинному розміщенні вкладу;
- при переукладанні/продлонгації договорів банківських вкладів на новий термін.

Валюта	Додаткова процентна ставка
Гривня	+0,20%

Для застосування додаткових процентних ставок до вкладу пенсіонеру необхідно надати до АТ «Укрексімбанк» пенсійне посвідчення, видане Пенсійним фондом України.

Додаток БЗ

Умови депозиту «Накопичувальний строковий»

Умови депозиту «Накопичувальний строковий»	
Мінімальна сума депозиту	500 гривень / 100 доларів США / 100 євро
Строк дії депозиту	від 184 до 3650 днів з продлонгацією
Поповнення депозиту	<ul style="list-style-type: none"> • протягом строку дії договору у сумі, що не перевищує 30% від суми первинного вкладу (для вкладів

	строком до 367 днів); <ul style="list-style-type: none"> • протягом кожного періоду зберігання вкладу (тривалістю один рік) на суму не більше 30% від суми вкладу на дату початку кожного поточного періоду (для вкладів строком від 368 до 3650 днів)
Мінімальна сума поповнення	<ul style="list-style-type: none"> • готівкою - 500 гривень / 100 доларів США / 100 євро • безготівковим шляхом - без обмежень
Виплата процентів	щомісяця (капіталізація)
Дострокове відкликання/Часткова видача	не допускається, крім випадків, передбачених законодавством України

Процентні ставки за депозитом «Накопичувальний строковий» (% річних)

Валюта	Строк дії депозиту		
	184-275 днів	276-367 днів	368-3650 днів
Гривня	16,60%	16,60%	16,70%
долар США	4,35%	4,35%	5,10%
Євро	2,35%	2,35%	3,10%

Застосування додаткових процентних ставок за вкладом (нижченаведені додаткові процентні ставки підсумовуються між собою):

Розмір процентної ставки залежно від суми первинного внеску збільшується:

Сума	Додаткова процентна ставка
від 25 000,00 до 499 999,99 гривень	+0,10%
від 500 000,00 до 999 999,99 гривень	+0,20%
від 1 000 000 гривень	+0,30%
від 5 000,00 до 199 999,99 доларів США, євро	+0,10%
від 200 000,00 доларів США, євро	+0,30%

Продовження Додатка БЗ

Розмір процентної ставки збільшується:

- при переукладанні/продовженні договорів банківських вкладів на новий термін;
- при встановленні чергової процентної ставки на наступний період за договорами зі строком залучення вкладів від 368 до 3650 днів;

- при первинному розміщенні вкладу пенсіонером, моряком, держателем міжнародної платіжної картки Visa Infinite та MasterCard World Elite, емітованих АТ «Укресімбанк», або клієнтом-працівником підприємства, на якому АТ «Укресімбанк» реалізовано зарплатний проект.

Валюта	Додаткова процентна ставка
гривня, долар США, євро	+0,30%

Розмір процентної ставки збільшується за вкладом пенсіонера, який отримує пенсію через АТ «Укресімбанк», або військового пенсіонера:

- при первинному розміщенні вкладу;
- при переукладанні/продовженні договорів банківських вкладів на новий термін.

Валюта	Додаткова процентна ставка
Гривня	+0,20%

Для застосування додаткових процентних ставок до вкладу пенсіонеру необхідно надати до АТ «Укресімбанк» пенсійне посвідчення, видане Пенсійним фондом України.

Додаток Б4

Умови депозиту «Класичний»

Умови депозиту «Класичний»	
Мінімальна сума депозиту	2000 гривень / 500 доларів США / 500 євро / 500 швейцарських франків
Строк дії депозиту	від 46 до 3650 днів з пролонгацією
Поповнення депозиту	<ul style="list-style-type: none"> • протягом строку дії договору у сумі, що не перевищує 30% від суми первинного вкладу (для вкладів строком до 367 днів); • протягом кожного періоду зберігання вкладу (тривалістю один рік) на суму не більше 30% від суми вкладу на дату початку кожного поточного періоду (для вкладів строком від 368 до 3650 днів)
Мінімальна сума поповнення	<ul style="list-style-type: none"> • готівкою — 500 гривень / 100 доларів США / 100 євро / 100 швейцарських франків • безготівковим шляхом — без обмежень
Виплата процентів	<ul style="list-style-type: none"> • для вкладів строком 46-367 днів — у кінці строку;

	<ul style="list-style-type: none"> • для вкладів строком 368-3650 днів — щороку
Часткова видача	прирівнюється до дострокового відкриття
Дострокове відкриття/Часткова видача	перерахунок процентів здійснюється відповідно до умов договору

Процентні ставки за депозитом «Класичний строковий» (% річних)

Валюта	Строк дії депозиту					
	46-60 днів	61-92 дні	93-183 дні	184-275 днів	276-367 днів	368-3650 днів
Гривня	14,00%	14,50%	16,20%	16,20%	16,20%	16,30%
долар США	3,00%	3,50%	4,10%	4,15%	4,15%	4,90%
Євро	1,00%	1,50%	2,10%	2,15%	2,15%	2,90%
швейцарський франк	0,50%	1,00%	1,60%	1,65%	1,65%	2,40%

Застосування додаткових процентних ставок за вкладом (нижченаведені додаткові процентні ставки підсумовуються між собою):

Розмір процентної ставки залежно від суми первинного внеску збільшується:

Сума	Додаткова процентна ставка
від 25 000,00 до 499 999,99 гривень	+0,10%
від 500 000,00 до 999 999,99 гривень	+0,20%
від 1 000 000 гривень	+0,30%
від 5 000,00 до 199 999,99 доларів США, євро, швейцарських франків	+0,10%
від 200 000,00 доларів США, євро, швейцарських франків	+0,30%

Розмір процентної ставки збільшується:

- при переукладанні/продовженні договорів банківських вкладів на новий термін;
- при встановленні чергової процентної ставки на наступний період за договорами зі строком залучення вкладів від 368 до 3650 днів;
- при первинному розміщенні вкладу пенсіонером, моряком, держателем міжнародної платіжної картки Visa Infinite та MasterCard World Elite, емітованих АТ «Укрексімбанк», або клієнтом-працівником підприємства, на якому АТ «Укрексімбанк» реалізовано зарплатний проект.

Валюта	Додаткова процентна ставка	
	93-183 дні	184-3650 днів
Гривня, долар США, євро, швейцарський	+0,10%	+0,30%

франк		
-------	--	--

Розмір процентної ставки збільшується за вкладом пенсіонера, який отримує пенсію через АТ «Укрексімбанк», або військового пенсіонера:

- при первинному розміщенні вкладу;
- при переукладанні/продлонгації договорів банківських вкладів на новий термін.

Валюта	Додаткова процентна ставка
Гривня	+0,20%

Додаток Б5

Умови депозиту «Оптимальний / 7 днів»

Умови депозиту «Оптимальний / 7 днів»	
Мінімальна сума депозиту	5000 гривень / 500 доларів США / 500 євро
Строк дії депозиту	7 днів з можливістю пролонгації до 210 днів
Поповнення депозиту	не допускається
Виплата процентів	у кінці строку (щотижня)
Процентна ставка	фіксована (визначається при укладанні договору, з урахуванням можливого продовження строку дії договору, на всі семиденні періоди до кінцевого терміну повернення вкладу)
Часткова видача	прирівнюється до дострокового відкликання
Дострокове відкликання	Відсотки підлягають перерахунку за ставкою 0,05% річних за останній період (з моменту пролонгації)

Процентні ставки за депозитом «Оптимальний / 7 днів» (% річних):

Кількість днів з урахуванням можливих пролонгацій	Процентна ставка		
	гривня	долар США	євро
з 1 по 7 день	15,00%	2,50%	1,00%
з 8 по 14 день	15,00%	2,50%	1,00%
з 15 по 21 день	15,00%	2,50%	1,00%
з 22 по 28 день	15,00%	2,50%	1,00%
з 29 по 35 день	15,00%	3,50%	1,50%
з 36 по 91 день	16,00%	3,50%	1,50%
з 92 по 119 день	17,00%	4,50%	2,50%
з 120 по 154 день	17,00%	4,50%	2,50%
з 155 по 210 день	18,00%	4,50%	2,50%

Додаток Б6

Умови депозиту «Ощадний»

Умови депозиту «Ощадний»	
Мінімальна сума депозиту	2000 гривень / 500 доларів США / 500 євро
Строк дії депозиту	184 дні з пролонгацією
Поповнення депозиту	без обмежень протягом дії договору
Мінімальна сума поповнення	<ul style="list-style-type: none"> • готівкою - 500 гривень / 100 доларів США / 100 євро • безготівковим шляхом - без обмежень
Сума незнижуваного залишку	2000 гривень / 500 доларів США / 500 євро
Виплата процентів	у кінці строку
Часткова видача, окрім суми незнижуваного залишку	дозволяється без втрати відсотків
Дострокове відкликання	проценти на суму незнижуваного залишку перераховуються за процентною ставкою у розмірі половини від процентної ставки, передбаченої договором банківського вкладу

Процентні ставки за депозитом «Ощадний» (% річних)

Строк дії депозиту	Валюта		
	Гривня	долар США	євро
184 дні	4,50%	2,00%	0,50%

Розмір процентної ставки збільшується при розміщенні/переукладанні вкладів, для обслуговування яких використовується картковий рахунок.

Валюта	Додаткова процентна ставка
Гривня, долар США, євро	+0,20%

Додаток Б7

Умови депозиту «Зручний»

Умови депозиту «Зручний»	
Мінімальна сума депозиту	50 гривень
Строк дії депозиту	від 184 до 3650 днів з пролонгацією
Поповнення депозиту	без обмежень протягом дії договору
Мінімальна сума поповнення	<ul style="list-style-type: none"> • готівкою — 50 гривень • безготівковим шляхом — без обмежень
Виплата процентів	щомісяця (капіталізація)
Часткова видача	прирівнюється до дострокового відкликання

Дострокове відкликання	проценти підлягають перерахунку за лояльною процентною ставкою
------------------------	--

Процентні ставки за вкладом «Зручний» (% річних)

Валюта	Строк дії депозиту		
	184-275 днів	276-367 днів	368-3650 днів
Гривня	16,00%	16,00%	16,10%

Розмір процентної ставки залежно від суми первинного внеску збільшується на:

Сума	Додаткова процентна ставка
від 25 000,00 до 499 999,99 гривень	+0,10%
від 500 000,00 до 999 999,99 гривень	+0,20%
від 1 000 000 гривень	+0,30%

Розмір процентної ставки збільшується за вкладом пенсіонера, який отримує пенсію через АТ «Укресімбанк», або військового пенсіонера:

- при первинному розміщенні вкладу;
- при переукладанні/продовженні договорів банківських вкладів на новий термін.

Валюта	Додаткова процентна ставка
Гривня	+0,20%

Додаток Б8

Умови депозиту в банківських металах

Умови депозиту в банківських металах	
Валюта депозиту	банківське золото
Мінімальна маса депозиту	150 грамів
Строк дії депозиту	365 днів (без пролонгації)
Поповнення депозиту	без обмежень протягом дії договору
Внесення депозиту	на депозитний рахунок зараховується банківське золото, придбане виключно у касі АТ «Укресімбанк» або куплене АТ «Укресімбанк» за дорученням вкладника на міжбанківському валютному ринку України
Виплата процентів	здійснюється в кінці строку вкладу в національній валюті
Часткова видача	прирівнюється до дострокового відкликання

Дострокове відкликання	перерахунок процентів здійснюється відповідно до умов договору
------------------------	--

Процентні ставки за депозитом в банківських металах (% річних)

Сума (в грамах)	Валюта Золото
Від 150,00 до 999,99	0,75%
Від 1 000,00 до 9 999,99	1,25%
Від 10 000,00	1,75%